साऽब्रवीत् पृथुताम्राक्षी देवं सप्तर्षिसंसदि । भगवान् यदि मे प्रीतस्तीर्थं स्यादिदमद्भुतं ।
सिद्धदेवर्षिदयितं नाम्ना वदरपाचनं । तथाऽस्मिन्देवदेवेश त्रिरात्रमुषितः शुचिः ।
प्राप्नुयादुपवासेन फलं द्वादशवार्षिकं । एवमस्त्विति तां देवः प्रत्युवाच तपस्विनीं ।
सप्तर्षिभिस्तुतो देवस्ततो नाकं ययौ तदा । ऋषयो विस्मयं जग्मुस्तां दृष्ट्वा चाप्यरुन्धतीं ।
अश्रान्ताञ्चाविवर्णाञ्च क्षुत्पिपासासमायुतां । एवं सिद्धिः परा प्राप्ता अरुन्धत्या विशुद्धया । १८२५
यथा त्वया महाभागे मदर्थं शंसितव्रते । विशेषो हि त्वया भद्रे व्रते ह्यस्मिन् समर्पितः ।
तथा चेदं ददाम्यद्य नियमेन सुतोषितः । विशेषं तव कल्याणि प्रयच्छामि वरं वरे ।
अरुन्धत्या वरस्तस्या यो दत्तो वै महात्मना । तस्य चाहं प्रभावेण तव कल्याणि तेजसा ।
प्रवक्ष्यामि परं भूयो वरमत्र यथाविधि । यस्त्वेकां रजनीं तीर्थे वत्स्यते सुसमाहितः ।
स स्नात्वा प्राप्स्यते लोकान् देहन्यासात्सुदुर्लभान् । इत्युक्त्वा भगवान् देवः सहस्राक्षः प्रतापवान् । १८२०
श्रुतावतीं ततः पुण्यां जगाम त्रिदिवं पुनः । गते वज्रधरे राजन् तत्र वर्षं पपात ह ।
पुष्पाणां भरतश्रेष्ठ दिव्यानां पुण्यगन्धिनां । देवदुन्दुभयश्चापि नेदुस्तत्र महास्वनाः ।
मारुतश्च ववौ पुण्यः पुण्यगन्धो विशाम्पते । उत्सृज्य तु शुभा देहं जगामास्य च भार्य्यतां ।
तपसोग्रेण तं लब्ध्वा तेन रेमे महाद्युत ।
॥ जनमेजय उवाच ॥ का तस्य भगवन्माता क्व संवृद्धा च शोभना । श्रोतुमिच्छाम्यहं विप्र परं कौतूहलं हि मे । १८२५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ भरद्वाजस्य विप्रर्षेः स्कन्नं रेतो महात्मनः । दृष्ट्वाऽप्सरसमायान्तीं घृताचीं पृथुलोचनां ।
स तु जग्राह तद्रेतः करेण जपताम्बरः । तदाऽपतत्पर्णपुटे तत्र सा सम्भवत्सुता ।
तस्यास्तु जातकर्म्मादि कृत्वा सर्व्वं तपोधनः । नाम चास्याः स कृतवान् भरद्वाजो महामुनिः ।
श्रुतावतीति धर्म्मात्मा देवर्षिगणसंसदि । स्वे च तामाश्रमे न्यस्य जगाम हिमवद्वनं ।
तत्राप्युपस्पृश्य महानुभावो वसूनि दत्त्वा च महाद्विजेभ्यः । जगाम तीर्थं सुसमाहितात्मा शक्रस्य वृष्णिप्रवरस्तदानीं । १८३०
इति श्रीमहाभारते शल्यपर्व्वणि गदायुद्धपर्व्वणि बलदेवतीर्थयात्रायां सारस्वतोपाख्याने ऊनपञ्चाशोऽध्यायः ॥ ४९ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इन्द्रतीर्थं ततो गत्वा यदूनां प्रवरो बलः । विप्रेभ्यो धनरत्नानि ददौ स्नात्वा यथाविधि ।
तत्र ह्यमरराजोऽसावीजे क्रतुशतेन च । बृहस्पतेश्च देवेशः प्रददौ विपुलं धनं ।
पूरयामास विधिवत् ततः ख्यातः शतक्रतुः । तस्य नाम्ना च तत्तीर्थं शिवं पुण्यं सनातनं ।
इन्द्रतीर्थमिति ख्यातं सर्व्वपापप्रमोचनं । उपस्पृश्य च तत्रापि विधिवन्मुषलायुधः ।
ब्राह्मणान् पूजयित्वा च सदाच्छादनभोजनैः । शुभं तीर्थवरं तस्माद्रामतीर्थं जगाम ह । १८३५
यत्र रामो महाभागो भार्गवः सुमहातपाः । असकृत् पृथिवीं जित्वा हतक्षत्रियपुङ्गवां ।
उपाध्यायं पुरस्कृत्य कश्यपं मुनिसत्तमं । अयजद्वाजिमेधेन सोऽश्वमेधशतेन च ।
प्रददौ दक्षिणाश्चैव पृथिवीं वै ससागरां । दत्त्वा च दानं विविधं नानारत्नसमन्वितं ।
सगोहास्तिकदासीकं साजावि गतवान् वनं । पुण्ये तीर्थवरे तत्र देवब्रह्मर्षिसेविते ।